ББК 86
Мал 18

Маліноўскі Яўген

Парусія: псіхалогія прысутнасці. — Баранавічы : Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Ф. Скарыны", 2007. — 260 с., іл.

ББК 86

© Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" 2007
© Афармленне Уладзімір Гундар

Прыйсьці да сваёй веры

Прадмова

Шаноўнае спадарства! Вы трымаеце ў руках кнігу баранавіцкага грэка-каталіцкага сьвятара айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псыхалёгія прысутнасьці". Артыкулы з гэтае кнігі пэўны час друкаваліся на старонках мясцовай газэты "Interpress" і мелі вялікі водгук у грамадзтве. Сябры і прыхільнікі ўніяцкай парафіі вырашылі сабраць ў адзінае цэлае, каб напісанае настаяцелем баранавіцкага прыходу св. Кірылы і Мятода Беларускай Грэка-Каталіцкай Царквы, надрукаваць суцэльнай кнігай.

У мінулым стагоддзі ўніяцкі сьвятар Леў Гарошка, які ў гады Другой сусьветнай вайны кіраваў у Баранавічах медычнай школай, напісаў кнігу "Навука і рэлігія". Аўтар абвяргаў савецкія тэзісы аб шкоднасьці рэлігіі, нясумяшчальнасьці веры ў Бога і навукі, пераканаўча даказваў, што найбольшыя вучоныя ў аграмаднай большасьці былі веруючымі людзьмі. Традыцыі архімандрыта Льва Гарошкі жывуць і працягваюцца сёньняшнімі ягонымі пасьцежнікамі.

Кніга айца Яўгена Маліноўскага "Парусія: псыхалёгія прысутнасьці" – гэта першы вопыт псыхалягічнага абагульненьня рэлігійнай і палітычнай практыкі. Хацеў бы адзначыць, што гэтую тэму сучасныя навукоўцы і сьвятары дэлікантна абыходзяць, "пераканаўча" спасылаючыся, што сапраўдная рэлігія па-за палітыкай. Пэўна яно так і ёсьць у дэмакратычным грамадзтве, але не ў нас. Трэба прызнаць мужнасьць уніяцкага сьвятара, які ў сваіх разважаньнях пра Бога і існасьць спалучае рэлігію і палітыку, псыхалёгію і мастацтва. Праўда, айца Яўгена цікавіць не столькі сама палітыка, як правая свабода. І калі палітыка перашкаджае свабодзе, то трэба аб гэтам смела казаць. Але на такі крок сёньня здольны не кожны чалавек.

Беларуская дзяржава Вялікае княства Літоўскае было прававой дзяржавай, у якой панавала воля і талерантнасьць. Прыгонныя сяляне і стараверы сотнямі тысячаў беглі сюды з Расеі ад дэспатызму. Перасьледаваныя на радзіме ардынс-

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

II.17. Выбары 78
II.18. Палітыка 81
II.19. Жэрабя кінута 85
II.20. Пост 88
II.21. Пасха 91
II.22. Духоўнасць 93
II.23. Хараство 96
II.24. Быць 99
II.25. Тройца 102
II.26. Слава 105
II.27. Храм 108
II.28. Лішак 111
II.29. "Не хочу иметь ребенка..." 116
II. 30. Радаснае ганенне 117
II.31. Вавілонская вежа тэлерэчаіснасці 123
II.32. Час асабістай прысутнасці 127
II.33. Выбранасць .... [illegible]
II.34. Ад сектанцтва да еднасці 134

III
ЭКЗІСТЭНЦЫЯ ВЫХАВАННЯ 137
III.1. Успенне 138
III.2. Акмеалагічная перспектывы ўзросту 142
III.3. Тэапсіхалагічная канфесійнасць асобы 150
III.4. Сямейная трапеза экуменізмы 153
III.5. Прафесія маці 156
III.6. Прафесія айцец 160
III.7. Сямейная парусія: "Сем хлябоў і дзве рыбы" 164
III.8. Вяртанне да сябе 169
III.9. Інтралог 172
III.10. У сям'і не без нарцыса 176
III.11. Любоў не раздражняецца .... [illegible]
III.12. Ружанец у псіхічным развіцці дзіцяці .... [illegible]
III.13. "Лебядзінае паляванне" 188
III.14. Містыка 189
III.15. Алтарна-педагагічныя разважанні 192
III.16. Педагагічныя прынцыпы асабістай свабоды 196

IV
ПСІХАЛАГІЧНАЯ ПРОПАВЕДЗЬ 203
IV.1. Псіхагігіенічны сэнс Евангелля 204
IV.2. Час казання 206
IV.3. Вызваленне спаралізаванага 208
IV.4. "Хай будуць усе адно" 210
IV.5. Суд Божы 215
IV.6. Цуд Божы 218
IV.7. Навігацыя 221
IV.8. Экзарцызм, альбо выгнанне дэманаў 224
IV.9. Перамяненне Гасподняе 226
IV.10. Pietas – Шанаванне 228
IV.11. Не судзі 230
IV.12. Багацце ад Бога 232
IV.13. "Камень, адкінуты будаўнікамі" 234
IV.14. Падвышэнне Пачэснага і Жыццядайнага Крыжа 236
IV.15. Казанне на свята Андрэя Першапакліканага 240
IV.16. Шлюбная вячэра 243
IV.17. Старое віно і новая ахвяра 245

POST-PARTOR* – СПАДКАЕМЦА 249

ГЛАСАРЫЙ 251

ЛІТАРАТУРА 253

РЭПАЗІТОРЫЙ БДПУ

II.21. Пасха

О, Пасха! Самы светлы, самы старажытны, самы загадкавы дзень у гісторыі і логіцы чалавецтва, яго шчасце, яго н[illegible] і збаўленне, яго слава. Што з гэтым Вялікім Днём можа параўнацца – хіба Вялікая Ноч 25 снежня. Каляды – культура чалавецтва, а Пасха – ягоны Дух. Каляды на Захадзе, а Пасха на Усходзе разам утвараюць увесь рэпертуар чалавечых дум, пачуццяў, учынкаў. Каляды – гэта Нявеста, а Пасха – Жаніх. Каляды – каляндарны парадак, а Пасха – уваскрослая Любоў. Каляды – храм, а Пасха – шлях. Каляды – цывілізацыя, а Пасха – сям'я. Пасха – час дзівосных дзеяў Божых. Вызваленне Ізраіля з егіпецкага рабства прыпадабняецца вываду людзей свету з хаосу цемры. Пасха – песах (яўр.), "посах" – гэта заўжды новыя выхады новых народаў, якія "кульгаючы, абапіраючыся на посах, рушаць" ад апраметнай ночы да прамяністага дня. Пасха – гэта шэсце за Хрыстом, куды б ён ні павёў. І ўжо ніхто і нішто не можа ўтрымаць нас ад гэтага шэсця. Таму Вербніца перад Пасхай – час адчування набліжэння шчасця. Вясеннія галінкі, якія, ледзь прачнуўшыся ад зімняй ночы, сведчаць несмелай зеленню адраджэнне душы і цела. Гэта Вербніца – час пераходу ад гукання вясны да славы Ерусаліма як [illegible] Бога [illegible] чалавекамі. Так папярэджвае Гасподзь гэтую славу, "Народ і царства, якія не захочуць служыць табе, – загінуць, і такія народы цалкам вынішчацца" [Іс 60, 12]. Гукаць [illegible] проста, славіць Ерусалім не проста, бо апрача гукаў неабходны словы, і гэтыя словы мусяць стацца як слова Божае. Бо за кожнае марна сказанае слова чалавек мусіць даць адказ на судзе Божым [Другазак 5, 11].

[illegible] Беларусі штогод адбываецца 50-тысячны недахоп на[illegible] – яны ўжо спраўдзілі гукі Гімна БССР у сучаснай рэдакцыі: "сэрцам адданыя роднай зямлі". Невядома толькі для каго яны "сілы гартуюць", калі самі сябе знішчаюць пад бізуном чужынца. Пасха, "посах" – гэта яшчэ і "ўдар", які спасцігне кожнага, хто не далучаецца да пераходу. Хто нераўнадушны, хто не баязлівы, хто закаханы, хто шчаслівы, той возьме вербную галінку не як бізун, але як посах, які абапіраецца не на зямлю, а на неба, ды, кульгаючы і енчачы, усё ж выпрастаецца, далучыўшыся да шэсця ў Ерусалім. Вербная

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ

эвалюцыя сімвалізуе вербальную (моўную) рэвалюцыю. Першая – разгортванне жыцця, Эва [Быц 3, 20]; другая – вяртанне дня, revolute dies. Першы дзень тыдня робіцца першым днём тварэння, у які Госпад сказаў: FIAT, “хай будзе святло!”. Хай кожны тут і зараз паўторыць словы Марыі на Благавешчанне: “Вось я слуга Госпада, хай мне станецца па слову Твайму”. Сэрца, споўненае любоўю, не можа не славіць Бога, бо “Вусны прамаўляюць ад спаўнення сэрца” [Лк 6, 45]. Таму гэтай пасхальнай ноччу вочы народа зззяюць як дзень. Трэба спяшацца, пакуль яшчэ ёсць трошкі часу, трэба кожнаму ў свой спосаб праславіць свайго Збаўцу. Трэба толькі ўстаць і стра[illegible] адступіць. Бог так зачыніць дзверы нашага дому, што ніхто не адчыніць, Ён так разамкне нашы вусны, што ўжо ніхто іх не замкне. “І будзе ён як дрэва, пасаджанае пры плынях вод, ліст якога не жухне, і ўсё, што ён ні робіць, спаспее” [Іс 1]. Фарысей толькі вымушаны будзе бубніць: “Видите, что ничего не успеваете , весь мир идёт за Ним” [Ян 12, 19]. Але яго гукі патонуць у моўнай еднасці: Хрыстос уваскрос!

Успамінам “пераходу” Габрэяў з рабства чужынцаў да нацыянальнай вольнасці Ісус распачынае новы змест жыцця асоб, што пераходзяць ад грэху смерці да ўласнай свабоды праз лучнасць з Хрыстом укрыжаваным, каб набыць з Ім вечнае жыццё, звяртаючы надзею да Яго слаўнага другога прыйсця. Менавіта такі жыццёвы змест [illegible] святаў здымае ўсялякую спрэчку адносна тэрмінаў яго святкавання. Рытуальныя традыцыі ані закранаюць усёй глыбіні эсхаталагічнага сэнсу збаўлення асобы, для якой вялікодная таямніца адбываецца сустрэчай з Богам жывым, не абмежаваным календаром чалавечых уяўленняў, бо “часу ўжо не будзе” [Адкр 10, 6]. У рэчаіснасці зямная Пасха падрыхтоўвае гэты апошні “пераход” ад сусветнай мары блуканняў да Ягняці, Якое захоўвае на Сабе а[illegible] палкасцяў: “Ранамі Якога мы ацаліліся” [Іс 5[illegible], 5]. Ён вабіць да Сябе сваіх пакутнікаў, знявечаных ярмом нагаравы і ўціску чужынца. Таму тыя, што не прынялі пячаткі канфармізму і прыстасавальніцтва гэтага свету будуць усцешаны і ўзвысяцца рэштай Народу Божага, які складаецца з паклікання “многіх народаў, прыведзеных да подзіву”[Іс [illegible], 14], подзіву Слова, уваскрослага і узвялічанага харaством роднай мовы: сапраўды ўваскрос!

РЕПОЗИТОРИЙ БГПУ